

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 9C/26/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112203700
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Hadrbulcová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2014:1112203700.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v právnej veci žalobkyne: E. Q., narodená XX.XX.XXXX, bytom G. Č.. XX, XXXX U., S. zastúpenej: JUDr. Lubomírom Müllerom, euroadvokátom, so sídlom Symfonická 1496/9, 158 00 Praha proti žalovanej: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie č. 13, 813 11 Bratislava o zaplatenie 829,85 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a .

Žalovanej súd náhradu trov konania n e p r i z n á v a

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 6.2.2012 domáhala rozhodnutia, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy vo výške 912,83 euro s príslušenstvom titulom paušálnej náhrady mzdy za obdobie od 14.5. 1950 do 5.7. 1950 a od 7.8. 1950 do 17.5. 1951 podľa ustanovenia § 23 ods. 1 písmeno a/ zákona č. 119/1990 Zb. na tom skutkovom základe, že otec žalobkyne D. J. rozsudkom Krajského vojenského súdu Košice zo dňa 14.5.1950 sp. zn. Ktr 406/50 bol uznaný vinným zo spáchania zločinu porušenia subordinácie podľa ustanovenia § 145, § 146 písmeno c/ vojenského trestného zákona č. 19/1855 ř.z. platnom a účinnom v rozhodnom období a bol odsúdený k trestu zostreného žalára v trvaní 11 mesiacov nepodmienečne. Dňa 23.8.1959 otec žalobkyne zomrel. Uznesením Vojenského obvodového sudu Prešov zo dňa 5.9.1991 sp. zn. 4Rtv 46/91 bol v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1, písmeno f/ zákona č. 119/1990 Zb. v platnom znení zrušený vo výroku o treste rozsudok Krajského vojenského súdu Košice zo dňa 14.5.1950 sp. zn. Ktr. 406/50. Následným rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 10.10.1991 sp. zn. 4Rtv 46/91 bol pri nezmenenom výroku o vine uložený právnomu predchodcovi žalobkyne trest odňatia slobody v trvaní jedného mesiaca nepodmienečne. Rozhodnutím žalovanej zo dňa 4.1.1994 bolo priznané čiastočné odškodnenie pozostalej manželke D. J. /matke žalobkyne/ a synovi D. J. /bratovi žalobkyne/. Priznané odškodnenie bolo vyplatené omylom matke žalobkyne, ktorá nebola právnu nástupkyňou rehabilitovaného otca žalobkyne. Žalobkyni žiadna čiastka odškodnenia vyplatená nebola aj napriek tomu, že len žalobkyňa a brat žalobkyne boli právní nástupcovia rehabilitovaného otca v čase vydania rozhodnutia žalovanou dňa 4.1.1994. Dňa 24.6.1996 zomrel brat žalobkyne D. ml. a dňa 17.10.2007 zomrela matka žalobkyne. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 18.6.2009 č.k. 5Nt1/2009-32 bola povolená obnova konania, boli zrušené všetky doposiaľ vydané právoplatné rozhodnutia. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 20.12.2010 sp. zn. 41Tv 2/2010 bolo trestné stíhanie D. J. J. zastavené, nakoľko žalovaný skutok nie je trestným činom. Žalobkyňa aktívnu vecnú legitímáciu v konaní odvodzovala na základe ustanovenia § 26 zákona č. 119/1990 Zb. v platnom znení a je jedinou oprávnenou osobou, v prospech ktorej má byť odškodnenie vyplatené. Žalobkyňa si nárok uplatnila za obdobie jedenástich mesiacov -predstavujúcich celé obdobie výkonu trestu D. J. na základe rozhodnutí

vydaných Okresným súdom Prešov zo dňa 18.6.2009 a 20.10.2010. Žalobkyňa požiada žalovanú o predbežné prerokovanie nároku. Písomné podanie bolo žalovanému doručené dňa 10.6.2011. Žalovaná do podania žaloby nárok žalobkyne predbežne neprerokovala a nárok žalobkyne neuspokojil, preto sa žalobkyňa domáha žalobou aj zaplatenia príslušenstva žalovanej pohľadávky - 9,25 % úroku z omeškania od dňa 11.12.2011 do zaplatenia.

Žalobkyňa písomným podaním doručeným súdu dňa 8.8.2012, žalobu v časti o zaplatenie sumy 82,98 eur zobrala späť, nakoľko žalovaná rozhodnutím zo dňa 26.6.2012 č.j. 20691/2011-541/5 priznala žalobkyňi sumu 82,98 eur ako náhradu mzdy za 1 mesiac.

Súd uznesením zo dňa 20.9.2012 č.k 9 C 26/2012 konanie v časti návrhu o zaplatenie 82,98 eur zastavil.

Žalobkyňa písomným podaním doručeným súdu dňa 21.1.2013 vzala žalobu späť v časti úroku z omeškania vo výške 9,25 eur ročne z čiastky 82,98 eur za dobu od 11.12.2011 do zaplatenia, nakoľko rozhodnutím zo dňa 4. 12. 2012 sp. zn. 10331/2012/153 priznala žalovaná žalobkyňi úrok vo výške 17,27 euro za obdobie od 11.12.2011 do 2.8.2012 čo je úrok 9,25 % ročne z celkove priznanej čiastky 289,56 eur a zahŕňa v sebe aj úrok z čiastky 82,98 eur.

Súd uznesením zo dňa 20.3.2013 č.k. 9 C 81/20132 konanie v časti návrhu o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 82,98 eur za dobu od 11.12.2011 do zaplatenia zastavil.

Žalovaná sa k žalobnému návrhu vyjadrila písomným podaním doručeným súdu dňa 16.8.2012. Žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že nárok žalobkyne na vyplatenie odškodnenia za celé obdobie výkonu trestu odňatia slobody jej právnym predchodcom je nedôvodný, nakoľko žalovaná už podľa zákona č. 119/1990 Zb čiastočne odškodnila právnych nástupcov D. J. na základe vydaného rozhodnutia Vojenským obvodovým súdom Prešov sp. zn. 4Rtv 46/91, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského vojenského súdu Košice Ktr 406/50 zo dňa 14.5.1950 vo výroku o treste, a právneho predchodcovi žalobkyne bol uložený trest odňatia slobody v trvaní jedného mesiaca nepodmienečne. Priznané odškodnenie za desať mesiacov výkonu trestu odňatia slobody žalovaná vyplatila dedičom D. J. už v roku 1994, na základe čiastočnej rehabilitácie D. J. a zvyšok odškodnenia na základe rozhodnutí vydaných Okresným súdom Prešov za jeden mesiac výkonu trestu odňatia slobody vyplatil žalobkyňi rozhodnutím zo 26.6.2012.

Žalovaná vzniesla v konaní námietku premlčania v časti uplatneného nároku v sume 829,- eur s príslušenstvom, nakoľko Vojenský obvodový súd Prešov uznesením sp. zn. 4Rtv 46/91 zo dňa 05.9.1991 zrušil rozsudok Krajského vojenského súdu Košice Ktr 406/50 zo dňa 14.05.1950 vo výroku o treste, pretože výmera trestu bola v zrejmom nepomere k stupňu nebezpečnosti činu pre spoločnosť. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.9.1991 a nárok žalobkyne v tejto časti je premlčaný dňom 14.9.1994. Žalobkyňi podľa vyjadrenia žalovanej patrí len priznaný nárok odškodnenie za obdobie jedného mesiaca výkonu trestu odňatia slobody od 14.5.1950 do 13.6.1950 vo výške 82,98,- eur na základe rozhodnutí vydaných Okresným súdom Prešova - a to uznesenia č.k. 5Nt 1/2009-32 zo dňa 18.6.2009, ktorým bol zrušený výrok o vine a treste rozsudku Krajského vojenského súdu Košice sp. zn. 406/50 zo dňa 14.5.1950 a výrok rozsudku Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 4Rtv 46/91 zo dňa 10.10.1991. Okresný súd Prešov uznesením sp. zn. 41Tv 2/2010 zo dňa 20.12.2010 trestné stíhanie voči D. J. zastavil.

Súd vychádzal pri rozhodovaní zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním - a to výsluchom účastníkov konania, obsahom listinných dôkazov založených v spise, pričom prihliadol na ďalší obsah spisového materiálu (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa vo svojom návrhu bola povinná v zmysle ust. § 79 ods. 1 O.s.p. pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazy, ktorých sa dovoľávala a ďalej prispieť k dosiahnutiu účelu konania pravdivým a úplným opísaním potrebných skutočností a označením dôkazných prostriedkov v zmysle ust. § 101 ods. 1 O.s.p. Súd vec prejednal v intenciách tvrdení uvádzanými žalobkyňou, ktorými odôvodňovala svoj žalobný návrh a prednesov na pojednávaní.

Z obsahu výsluchu žalobkyne na pojednávaní konanom dňa 30.9.2014, z obsahu žalobného návrhu a z obsahu listinných dôkazov mal súd preukázať, že otec žalobkyne D. J. bol rozsudkom Krajského vojenského súdu Košice zo dňa 14.05.1950 sp. zn. Ktr 406/50 uznaný vinným zo spáchania zločinu porušenia subordinácie podľa ustanovenia § 145, § 146 písmeno c/ vojenského trestného zákona č.

19/1855 ř.z. platnom a účinnom v rozhodnom období a bol odsúdený k trestu zostreného žalára v trvaní 11 mesiacov nepodmienečne. Dňa 23.8.1959 otec žalobkyne zomrel.

Z obsahu listinných dôkazov mal súd preukázané, že uznesením Vojenského obvodového sudu Prešov zo dňa 5.9.1991 sp. zn. 4Rtv 46/91 bol v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1, písmeno f/ zákona č. 119/1990 Zb. v platnom znení zrušený vo výroku o treste rozsudok Krajského vojenského súdu Košice zo dňa 14.5.1950 sp. zn. Ktr. 406/50. Následným rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 10.10.1991 sp. zn. 4Rtv 46/91 bol pri nezmenenom výroku o vine uložený právnomu predchodcovi žalobkyne trest odňatia slobody v trvaní jedného mesiaca nepodmienečne.

Rozhodnutím žalovanej zo dňa 4.1.1994 číslo. 11621/93-91/1459/V bolo priznané odškodnenie pozostalej manželke D. J. /matke žalobkyne/ a synovi D. J. /bratovi žalobkyne/. Priznané odškodnenie bolo vyplatené matke žalobkyne a bratovi žalobkyne D. J., ktorý splnomocnil matku na jeho zastupovanie v konaní o vyplatenie odškodnenia.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že časť odškodnenia vyplatila žalovaná matke žalobkyne, ktorá nebola dedičkou po nebohom D.Á. J., čo vyplýva z obsahu rozhodnutia Štátneho notárstva v Michalovciach zo dňa 17.05.1962 sp. zn. D 1401/61. Z obsahu rozhodnutia je zrejmé, že dedičmi po nebohom D. J. bola žalobkyňa a jej brat D. J. E., ktorí obaja v konaní boli zastúpení matkou, nakoľko v čase vedenia dedičského konania boli maloletí.

Okresný súd Prešov uznesením č.k. 5Nt 1/2009 -32 zo dňa 18.6.2009 povolil obnovu konania, boli zrušené všetky doposiaľ vydané právoplatné rozhodnutia. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 20.12.2010 sp. zn. 41Tv 2/2010 bolo trestné stíhanie otca žalobkyne D. J. zastavené, nakoľko žalovaný skutok nie je trestným činom.

Žalobkyňa požiadala žalovanú o vyplatenie odškodnenia po nebohom otcovi D. J. na základe vyššie citovaných rehabilitačných rozhodnutí vydaných Okresným súdom Prešov. Písomnú žiadosť doručila žalovanej dňa 10.6.2011.

Žalovaná dňa 26.6.2012 vydala rozhodnutie sp. zn. 20691/2011-541/5, ktorým žalobkyňi okrem iných uplatnených nárokov v súvislosti s rehabilitáciou jej otca priznala sumu 82,98 eur ako náhradu za stratu na zárobku za každý mesiac výkonu trestu odňatia slobody podľa ust. § 23 ods. 1 písm. a) zák. č. 119/1990 Zb., čo činí odškodnenie za obdobie jedného mesiaca výkonu trestu odňatia slobody od 14.5.1950 do 13.6.1950. Ostatnej časti žiadosti žalobkyne o odškodnenie nebolo vyhovené, nakoľko odškodnenie podľa zák. č. 119/1990 Zb. za obdobie od 14.6.1950 do 5.7.1950 a od 7.8.1950 do 17.5.1951 bolo priznané a poukázané dedičom poručiteľa ešte v roku 1994.

Podľa ustanovenia § 26 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii právo žiadať odškodnenie prechádza na dedičov poškodeného, pokiaľ sú nimi deti, manžel, rodičia, a ak ich niet, súrodenci, s výnimkou nárokov, ktoré podľa Občianskeho zákonníka zanikajú smrťou poškodeného.

Žalobkyňa je dedičkou po neboho D. J. v zmysle uznesenia Štátneho notárstva v Michalovciach zo dňa 17.5.1962. Žalobkyňa aktívne vecne legitimovaným účastníkom konania v zmysle citovaného ustanovenia § 26 zákona č. 119/1990 Zb. Súd však na základe vykonaného dokazovania žalobe vyhovieť nemohol.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii účelom zákona je zrušiť odsudzujúce súdne rozhodnutia za činy, ktoré v rozpore s princípmi demokratickej spoločnosti rešpektujúcej občianske politické práva a slobody zaručené ústavou a vyjadrené v medzinárodných dokumentoch a medzinárodných právnych normách zákon označoval za trestné, umožniť rýchle preskúmanie prípadov osôb takto protiprávne odsúdených v dôsledku porušovania zákonnosti na úseku trestného konania, odstrániť neprimerané tvrdosti v používaní represie, zabezpečiť neprávom odsúdeným osobám spoločenskú rehabilitáciu a primerané hmotné odškodnenie a umožniť zo zistených nezákonností vyvodit' dôsledky proti osobám, ktoré platné zákony vedome alebo hrubo porušovali.

Podľa ustanovenia § 23 ods. 1 cit. písmeno a/ cit. zákona nárok na odškodnenie zahŕňa najmä: náhradu za stratu na zárobku za každý mesiac za väzbu a výkon trestu odňatia slobody vo výške 83 eur, pokiaľ

poškodený nepožiada, aby sa mu namiesto tejto náhrady poskytla náhrada za stratu na zárobku počas väzby a výkonu trestu odňatia slobody podľa všeobecných predpisov.

Podľa ustanovenia § 23 ods. 3 cit. zákona odškodnenie v plnom rozsahu sa poskytuje len vtedy, ak bolo odsudzujúce súdne rozhodnutie úplne zrušené podľa druhého alebo piateho oddielu alebo také rozhodnutie bolo úplne zrušené podľa tretieho oddielu a poškodený bol oslobodený spod obžaloby. Ak dôjde len k čiastočnej zmene odsudzujúceho súdneho rozhodnutia, poskytne sa odškodnenie len so zreteľom na rozdiel medzi trestami vykonanými na základe pôvodného rozsudku a ustanovenými primeranými trestami alebo novo uloženými trestami.

Podľa ustanovenia § 24 ods.1 cit. zákona pri uplatňovaní nárokov podľa § 23, § 26 a § 27 sa postupuje podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Podľa ustanovenia § 24 ods. 2 cit. zákona nárok treba uplatniť na súde v lehote troch rokov od právoplatnosti oslobodzujúceho rozhodnutia alebo rozhodnutia odsudzujúceho na miernejší trest alebo rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo; inak nárok zaniká. Počas predchádzajúceho prerokovania nároku podľa § 9 zákona č. 58/1969 Zb., najviac však šesť mesiacov táto lehota pre uplatnenie nároku neplynie.

Žalobkyni vznikol nárok na vyplatenie len časti žalovanej sumy v súvislosti s vydaním rozhodnutí Okresným súdom Prešov a to len za obdobie jedného mesiaca výkonu trestu odňatia slobody jej právnym predchodcom. Tento nárok však žalovaná v sume 82,98 euro priznala v zmysle rozhodnutia zo dňa 26.7.2012 číslo 20691/2011-541/5. Rozhodnutím zo dňa 4.12.2012 žalovaná priznala žalobkyni aj vyplatenie príslušenstva priznanej náhrady majetkovej ujmy podľa zák. č. 119/1990 Zb - úroky z omeškania vo výške 9,25 eur ročne od 11.12.2011 do 2.8.2012 zo sumy 289,56 eur, celkovo vo výške 17,27 eur.. Z toto dôvodu žalobkyňa časť uplatneného nároku zobrala späť. Súd konal o zvyšku uplatneného nároku a to o zaplatenie sumy 829,85 eur s príslušenstvom predstavujúcej paušálnu náhradu za stratu na zárobku za obdobie od 14.6.1950 do 5.7.1950 a od 7.3.1950 do 17-5. 1951, t.j. za 10 mesiacov a 4 dní odňatia slobody právnym predchodcom žalobkyne. Žalovaná v konaní vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku, ktorej sa aj v konaní úspešne dovolala. Na základe vykonaného dokazovania je zrejmé, že Vojenský obvodový súd Prešov uznesením sp. zn. 4Rtv 46/91 zo dňa 5.9.1991 zrušil rozsudok Krajského vojenského súdu Košice Ktr 406/50 zo dňa 14.5.1950 vo výroku o treste, pretože výmera trestu bola v zrejmom nepomere k stupňu nebezpečnosti činu pre spoločnosť. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.9.1991 a nárok žalobkyne podľa citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. v tejto časti je premlčaný dňom 14.9.1994. Navrhovateľka si nárok na náhradu odškodnenia uplatnila na súde až dňa 06.02.2012 po uplynutí premlčacej lehoty.

Súd ďalej uvádza, že výrok o treste, ktorý bol uložený D. J. rozsudkom Krajského vojenského súdu Košice sp. zn. Ktr 406/50 zo dňa 14.5.1950 bol zrušený uznesením Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 5.9.1991 sp. zn. 4Rtv 46/91. Následným rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 10.10.1991 sp. zn. 4Rtv 46/91 bol pri nezmenenom výroku o vine uložený D. J. trest odňatia slobody v trvaní jedného mesiaca nepodmienečne. V tejto súvislosti žalovaná poskytla odškodnenie matke žalobkyne a jej bratovi. Žalobkyňa sa mohla voči matke domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, keďže nebola osobou oprávnenou na prijatie priznaného odškodnenia, respektíve následne náhrady škody voči štátu titulom nesprávneho úradného postupu za preukázania všetkých atribútov vzniku škody v prípade, keď žalovaná vyplatila odškodnenie subjektu - matke žalobkyne, ktorá nebola v zmysle ustanovenia § 23 zákona č. 119/1990 Zb. oprávnenou osobou na základe citovaného rozhodnutia štátneho notárstva súdom v odôvodnení rozsudku.

Žalobkyni ako oprávnenej pre priznanie odškodnenia v zmysle zákona č. 119/1990 Zb. vznikol nárok na vyplatenie odškodnenia len v súvislosti s vedením rehabilitačného konania Okresným súdom Prešov, ktorý svojim rozhodnutím zrušil trest udelený D. J. vyššie citovaným rozhodnutím Vojenského obvodového súdu Prešov. Tento nárok, tak ako vyplynul z dokazovania, bol žalovanou v prospech žalobkyne vyplatený a v tejto súvislosti žalobkyňa časť nároku na vyplatenie odškodnenia zobrala späť.

Súd o náhrade trov konania rozhodol v súlade s ustanovením, § 142 ods. 1 O.s.p. v zmysle zásady úspechu účastníka v konaní, avšak úspešná žalovaná si v konaní náhradu trov konania voči žalobkyni,

ktorá v konaní úspech nemala neuplatnil, nakoľko jej trovy konania v súvislosti s prejednávanou vecou nevznikli. Preto súd rozhodol tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Bratislava I.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha /§ 205 ods. 1 O.s.p./.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci /§ 205 ods. 2 O.s.p./.